

ΤΑΛΙΡΕΤ ΜΠΕΗ

Σ Κ Ε Ν Τ Ε Ρ Μ Π Ε Η

Ο ΠΡΟΔΡΟΜΟΣ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΑΝΑΓΕΝΝΗΣΕΩΣ

ΕΚΔΟΣΗ "ΝΕΑΣ ΑΛΒΑΝΙΑΣ"
ΡΩΜΗ-1954

ΣΤΟ ΘΕΙΟ ΜΟΥ

Φ Α Ν Ν Ο Λ Ι

πού πέρασε τὰ ανώτατα αξιώματα τῆς Ἀλβανικῆς Δημοκρατίας, πού στάθηκε υπερασπιστής τοῦ Ἀλβανικοῦ Λαοῦ καί τῆς Ἀλβανικῆς Ἐλευθερίας, πού θεμελίωσε καί κατοχύρωσε τήν Ἀλβανική Ἀνεξαρτησία, πού διανοήθηκε νά συγχρονίσει τήν Ἀλβανική Ἐποποιΐα στό πλαίσιο τῆς Ἑυρωπαϊκῆς Ἀναγέννησης καί πού στάθηκε ὁ ιδανικώτερος δημιουργός καί διανοητής τῆς ὀθάνατης γλώσσας καί θεμελιωτής τῆς Ἀλβανικῆς Λογοτεχνίας.

ΣΚΕΝΤΡΕΜΠΕΝ
Ο ΠΡΟΔΡΟΜΟΣ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΙΚΗΣ ΑΝΑΓΕΝΝΗΣΕΩΣ

Ο Σκεντέρμπεη, η μεγαλύτερη προσωπικότητα της Αλβανίας, που με τό ηγεμονικό του παράστημα, αναστήλωσε τόν Αγώνα της Ανεξαρτησίας και διεκήρυξε, με τούς δύσκολους και τροχείς αγώνες της εποχής του, τά δικαιώματα της Εθνικής Ελευθερίας, εκφράζει τήν κατακλειδα της Ιστορικής εποχής των δύο αίωνων, του 13ου και 14ου και συμβολίζει τήν θέληση της Αλβανίας νά κατοχυρώση τήν Ανεξαρτησία της.

Δύο αιώνες συνεχείς αγώνες, ολόκληρος ο 13ος και 14ος αιώνας, φέρνουν τήν σφραγίδα της Αλβανικής Ηγεμονίας στήν περιοχή της Πίνδου και με τό όνομα Αλβανική Δεσποτεία, δημιουργείται τό βασίλειο της Αλβανίας, που συναγωνίζεται τό βασίλειο της Νεαπόλεως και που διαμορφώνει ένα είδος σκληροτάτων και αιματηρών αγώνων, μέχρις ότου ο Μιχαήλ Αγγελος Β΄, του Δεσποτάτου της Ηπείρου, παραχωρεί επίσημως τό Δυρράχιο, στό βασίλειο της Νεαπόλεως.

Αυτή η περίοδος της ηγεμονίας της Αλβανίας, διαρκεί μέχρι της επίδρομης του Σέρβου βασιλέως Στεφάνου Δουσάν, όποτε η Αλβανία διαχωρίζεται και ο αγώνας συνεχίζεται μεταξύ των Παλαιολόγων του Βυζαντίου. Κατά τό 1346, ο Δουσάν γίνεται τούρος και παραχωρεί τήν περιοχή της Σκόδρας, μέχρι της Κλιεσούρας, στή Βενετία. Μετά τό 1360, αρχίζει νά κυριαρχεί η Αλβανική Ιθαγένεια, γιό ν' αντιμετώπισει τήν επίδραση του Δεσποτάτου της Ηπείρου, επί κεφαλής της οποίας βρίσκεται ο Νικηφόρος, από τόν φόβο μήπως ενωθεί με τόν Δουσάν.

Μετά τόν θάνατο του Στεφάνου Δουσάν, οι Αλβανοί έπετέθησαν κατά του Νικηφόρου, παρά τήν κόμη του Αχελλώου, τό 1358, με τόν αρχηγό τους Κάρολο Τόκο και αφού τόν ενίκησαν, τόν έφόνευσαν. Η Αλβανική αυτή Νίκη, αφήνει έλεύθερη τήν κάθοδο των Αλβανών και τήν μόνιμη εγκατάστασή τους στή νότια Αλβανία, στήν Ηπειρο, στήν Ακαρνανία και στήν Αίτωλία. Η κάθοδος όμως αυτή δημιουργεί δύο βασίλεια. Τό ένα με τόν Γκίνη Μπουά Σπάτα, ο όποιος γίνεται Δεσπότης του Αχελλώου και του Αγγελοκάστρου (1360-1400) και τ' άλλο με τόν Πέτρο Διόσια, αρχηγό του οίκου των Μαζαραίων και Μαλακασαίων, ο όποιος γίνεται Δεσπότης Αρτης και Ραγών.

Τά δύο αυτά κράτη ανέλαβαν μεγάλους αγώνες εναντίον των Σέρβων, προσπαθώντας νά απαλλάξουν τή χώρα τους από τήν Σερβική επίδρομή. Αυτό δέν έγινε κατορθωτό κι ο Γκίνης Σπάτα, επεξέτεινε τό κράτος του προς νότο και κατέλαβε τή Ναύπακτο. Τό 1389, από Αλβανόν ηγεμόνα, γίνεται η επίθεση κατά του Ησάφ, Δεσπότη των Ιωαννίνων και τόν αναγκάζει νά ζητήσει τήν βοήθεια του σουλτάνου. Μετά τόν θάνατο του Γκίνη Μπουά, τό 1400, αφήνει στό γιό του τή Ναύπακτο κι ο αδελφός του πάλι Μαυρίκιος Μπουάς, φέρνει τόν τίτλο του Δεσπότης της Αρτης. Η επίδρομή του Καρόλου, κατά τό 1403, επιφέρει τήν ανάκτηση όλης της Ηπείρου κι έρχεται σέ σύγκρουση με τούς Σπάτα και πατεϊ γερά στήν Αίτωλία και Ακαρνανία, καταλαμβάνει τήν κομόπολη του Αίτωλικού και του Αγγελοκάστρου και τήν Ακαρνανική Δραγομέστρα, που βρίσκονταν στά έρείλια του Δοστακού. Υστερ' απ' αυτά, ο Σπάτας παραχωρεί τή Ναύπακτο στή Βενετία κι αρχίζει η μεγάλη επίδραση του Ελληνικού στοιχείου κατά των Αλβανών, τήν όποια προσεταιρίζεται ο Κάρολος κι επιφέρει τήν διάλυση της Αλβανικής Ηγεμονίας.

Αυτοί οι δύο αιώνες, που φέρνουν τή σφραγίδα της Αλβανικής Ηγεμονίας, διαμορφώνουν μέσα στό καθεστώς της προσωπικής δεσποτείας των μικρών κρατιδίων, τήν δυναμική έξδρομη της Αλβανίας νά κυριαρχήσει και αντιπαλαίει στό συναγωνισμό της Βενετίας, που σέ πολλές περιπτώσεις είτανε ένοπλος και επίδρομικός, με τήν επικυριαρχία των Σλάβων, που τήν αρχή των επίδρομων πραγματοποίησε ο Δουσάν, με τούς Βυζαντινούς ηγεμόνες, όσοι ήπείκλειναν προς τή Βενετία, ός αποστάται της χριστιανικής όρθοδοξίας, δημιουργούντες τίς αυτόνομες περιοχές των επαρχιακών κρατιδίων. Βεβαίως προηγήθηκε η επίδρομή της Βενετίας, η όποια φέρνει τήν σφραγίδα της Ιστορικής εποχής της φραγκοκρατίας, διέλυσε τούς Βυζαντινούς επί ένα αιώνα και δημιούργησε τό μεγάλο ήφαιστειο των τοπικών αγώνων, που τίποτ' άλλο δέν θηήρξε, παρά διαμαρτυρία εναντίον των επίδρομων και των καταπίεσεων. Μέσα σ' αυτή τήν περίοδο αυτών των δύο αίωνων, αναφαίνεται η παράδοση της Αλβανίας, η όποια παρουσιάζεται ός αντίμαχος της Βενετίας και δημιουργεί ένα είδος τοπικής δεσποτείας, που λόγω των έσωτερικών της προστριβών, δέν μπόρεσε τελικώς νά κυριαρχήσει. Έκτοτε οι Αλβανοί κατά νομάδες κατεβαίνουν στά νοτιώτερα μέρη και έγκοθίζονται στήν Αττική και στήν Πελοπόννησο. Οι Αλβανοί αυτοί μετόκησαν κατά πατριές στους συνοικισμούς Διόσια, Σπάτα, Μαλακάσα, Αδώνια και άλλοι. Έτσι κατά τό τέλος του

14ου αιώνας, εμφανίζεται η πλειάς των 'Αλβανικών κρατιδίων, τα οποία συνεχώς συγκλονίζονται από εσωτερικούς αγώνες. Όταν οι Τούρκοι εξεμηδένισαν στο Κοσσιφοπέδιο και το Σερβικό Βασίλειο, οι 'Αλβανοί ηγεμόνες προσέτρεξαν στη Βενετική Δημοκρατία και κατ'αυτόν τον τρόπο ο Γεώργιος Τόπια, παραδίδει σ'αυτήν το Δυρράχιο και το 'Αλέσσιο, οι Μπάλα παραδίδουν την Σκόδρα και στις αρχές του 15ου αιώνας, ο γυός του Γεωργίου Τόπια, την Κρούγια. Τέλος ο Δαμειανός Δουσαν έποτάσεται στη Βενετία, η οποία κατά το πρώτο ήμισυ του αιώνας τούτου, κατέχει την Δύλωνα, μέχρι του 'Αντίβαρη. Η Βενετία παρ'όλ'αυτά, δεν έπληξε ικανή να δώση στρατιωτική υπεράσπιση και ν'αντισταθῆ νικηφόρα στους Τούρκους.

Αυτά τα ιστορικά γεγονότα των δύο τελευταίων αιώνων, δημιουργούνε την ιστορική παράδοση της 'Αλβανίας και παρά την κυριαρχία των Τούρκων, υπάρχει μιá σοβαρή απόκλιση βοήθειας εκ μέρους των 'Αλβανών ηγεμόνων προς τή Βενετία, η οποία τελειώνει στα μέσα του 15ου αιώνας και έπέρχεται τελεία καταστροφή και διαμελισμός, με τον βίαιο έξισλαμισμό όλων των περιοχών της χερσονήσου του Αΐμου, μηδέ και της 'Ανατολικής Ευρώπης έξαιρουμένης.

Ο Σκεντέρμπεη εκφράζει την ιδανικώτερη προσωπικότητα της 'Αλβανικής δημιουργίας και συγκεντρώνει ολοκληρη την ιστορική παράδοση της 'Αλβανίας η οποία αντιπαλαίει σέ όλες τις δυσκολίες της εποχής εκείνης και προσκαθεῖ νά δημιουργήσει την νεώτερη δημιουργία, για νά κατοχυρώσει τό 'Αλβανικό Έπος.

Η κυριαρχία των 'Οθωμανών, η οποία έπέρχεται κατά τα μέσα του 15ου αιώνας, έπιφέρει την καταστροφή και τον διαμελισμό και ο βίαιος έξισλαμισμός όλων των περιοχών της χερσονήσου του Αΐμου, δυναμώνει την διαμαρτυρία και τους τοπικούς αγώνες, για νά επαναστατήσει τα κινήματα των αυτόνομων αυτοδιοικήσεων, τα οποία κράτησαν την αντίσταση, για μιá μεγάλη χρονική περίοδο. Ο Σκεντέρμπεη αποτελεί την διακεκριμένη προσωπικότητα της 'Αντίστασης της εποχής του και είναι τό ξεκίνημα της καθολικής 'Αντίστασης, για νά δώση ένα μεγάλο χτύπημα στην έπιδρομική κατακτιτική υποδούλωση.

Γόνος ηγεμονικής 'Αλβανικής οικογενείας, γεννήθηκε τό 1405 στην Κρούγια. Γυός του 'Ιωάννη Καστριώτη, χωροδεσπότη στην βορεινή 'Αλβανία, του οποίου η έξουσία έξεται νετο από της 'Αδριατικής θαλάσσης και του 'Ακρωτηρίου του ροδανού, μέχρι της Δίβρης. Η Βενετία και η Ραγούζα είχαν απονείμει σ'αυτόν τό δικαίωμα του πολίτου, αυτός όμως έπληρξεν υποτελής του σουλτάνου και σάν τέτοιος απέστειλε, μετά τό 1422, τον γυό του Γεώργιο, σμηρο στην Δύλη του σουλτάνου στην 'Αδριανούπολη, όπου κι'έγινε Μωαμεθανός και μετωνομάσθη Σκεντέρ, που σημαίνει Τουρκιστί 'Αλέξανδρος. Όλα λοιπόν τα παιδικά του χρόνια τά πέρασε στην σουλτανική Δύλη της 'Αδριανουπόλεως και ως απεσταλμένος ηγεμόνος, ανετρόφηκε με τον διάδοχο του Τουρκικού θρόνου, που κατοπινά έγινε σουλτάνος υπό τό όνομα Μωάμεθ ο Β΄, ο οποίος έξ αρχής είχε εκτιμήσει τον Σκεντέρμπεη, διότι είχε προκαλέσει τό ενδιαφέρον όλων, γιατί είτανε έξυπνος πολύ, μέ θάρρος άδάμαστο και μέ μεγάλα ψυχικά, πνευματικά και σωματικά χαρίσματα, που διακρίνουν κάθε προσωπικότητα. Ο Μουράτ ο Β΄ θαυμάζοντας την γενναιότητά του και τά άλλα του προτερήματα και παρομοιάζοντάς τον μέ τον Μέγαν 'Αλέξανδρο, τούδωσε την προσωνυμία του Σκεντέρμπεη και παρέμεινε εκτοτε προσωνυμία ιστορική.

Η υποταγή του πατέρα του τον έφερε σέ δύσκολη θέση και μετά τον θάνατό του, διορίζεται ως Διοικητής της Κρούγιας, ενώ ο σουλτάνος Μουράτ διέταξε την δηλητηρίαση της μητέρας του και των τριών αδελφών του. Η οικογενειακή αυτή έξόντωση έπιφέρει βέβαια την τοποθέτησή του στην Διοίκηση της Κρούγιας, μέ την διαφορά όμως ότι η Διοίκηση της Φρουράς ανήκει σέ Τούρκο αξιωματικό. Όταν έπληρξε γόνος ηγεμονικός, ο ίδιος ηγεμών και είχε γυναίκα την θυγατέρα του 'Αρβανίτου Σπάτα Κομνηνού, δεσπότη της περιοχής του 'Ελβασάν, διακριθέντος επίσης στους αγώνες του κατά των Τούρκων. Μετά όμως την πτώση των Βυζαντινών, έγινε ο μεγαλύτερος χριστιανός δυνάστης και συμπεριέλαβε υπό την έξουσία του, την Σερβία και την Βοσνία.

Υπήρξεν ακόμη πολύ γνωστός, φίλος και συμμοθητής Βασιλέως και γι'αυτό παρακολουθεῖτο από την 'Υψηλή Πύλη. Η τολμηρή του προσωπικότητα και η συμμετοχή του στον Τουρκικό στρατό, τον ανέδειξαν ως αξιωματικού έξισλαμισθέντα. Το περιβάλλον και η στρατιωτική του κατάρτιση, τού έδωσαν την δυνατότητα νά εκδηλώση μέ πρώτην ευκαιρία, την 'Επανάσταση της 'Αλβανίας.

Η πτώσις του Βυζαντίου έπέδρασε επί των δεσποτειών ολοκληρου της Βαλκανικής. Δεν πρέπει νά ξεχνούμε πός έπληρξε περιοχή χριστιανική και κατά συνέπεια η θρησκευτική διάσταση, καθώς και η φυλετική σουλτανική στρατοκρατία, δημιούργησε τό μόνιμο ρήγ-

μα μεταξύ των ηγεμόνων βλοκλήρου του συγκροτήματος των παραδουναβίων χωρών. Αύτη ή συγκλονιστική ήττα της χριστιανοσύνης, επόμενο ήταν να δημιουργήσει μια επαναστατική κατάσταση και γι' αυτό ο σουλτάνος διέταξε την γρήγορη μετακίνηση του στρατού προς τον Ανατολικό τομέα της Ευρώπης. Η Νίκη του Σκεντέρμπεη αρχίζει ουσιαστικά μετά το 1443, δηλαδή μετά την κατάληψη της Κρούγιας, γιατί επρόκειτο περί Αλβανικής Επανάστασης, η οποία έγινε στην καρδιά του τουρκικού στρατού και είχε ως αποτέλεσμα να ελευθερώσει την Αλβανία και την Ήπειρο, έως τον Αμβρακικό κόλπο. Και εάν στρατιωτικός νικητής εκμηδένισε όλες τις τουρκικές εκστρατείες και δυνάμωσε την αντίσταση των χριστιανών έναντι της σουλτανικής Μωαμεθανικής κυριαρχίας.

Ο Γεώργιος Καστριώτης υπήρξε φυσιογνωμία η οποία αντιτίθεται σε όλες τις επιδράσεις του Ισλάμ και αφού υποδέχεται τον ρόλο του εξισλαμισθέντος, μετά την σύλληψή του από τους Τούρκους, προσπαθεί να εκμεταλλευθεί την νίκη του Ουνιάδη στη Νόσσα της Σερβίας, κατά το 1443 και ως Σκεντέρμπεη, επωφελείται από την δημιουργηθείσα σύγχυση, δραπέτευει από τον στρατό του Μουράτ και με 300 Αλβανούς στρατιώτες, κατορθώνει να απελευθερώσει την Κρούγια από τον Ζαμπέλ Πασά και αναλαμβάνει την διεύθυνση του Αγώνος.

Ο Σκεντέρμπεη υπήρξε προσωπικότητα με την έννοια ότι εκφράζει μία ιστορική περίοδο των περασμένων δύο αιώνων, στέκεται αποφασιστικός παράγοντας στη μεταβολή της επικυριαρχίας των Μωαμεθανών, υποτάσσεται σκόπιμα στη συντριπτική υπεροχή της κυριαρχίας των σουλτάνων, οι οποίοι ανέτρεψαν όχι μόνο τη βυζαντινή χριστιανική κυριαρχία, αλλά και ότι επηκολούθησε προηγουμένως, από την επίδρομή και την κυριαρχία των Σταυροφόρων. Ο εξισλαμισμός υπήρξε η αναγκαία επιβολή έναντι του χριστιανισμού και επειδή κάθε βίαιο μέσο δημιουργεί μόνο συντρίμματα και καταστροφές, υπήρξε φυσιολογικό επηκολούθημα η ήττα των βυζαντινών, να επιφέρει και την ήττα των σταυροφόρων. Όταν η αναγκαία επιβολή του εξισλαμισμού, επιφέρει το είδος εκείνο των ανθρώπων οι οποίοι από συνείδηση χριστιανοί, μη δεχόμενοι την πανοπλία του Γενιτσάρου-μαχητής ένοπλος του Ισλάμ και του σουλτάνου, στρατολογήμενος βίαιως από παιδί ως αλλόθρησκος-αντίσταται από συνείδηση και δημιουργεί το είδος εκείνο της τοπικής διαμαρτυρίας την οποία μετατρέπει, με πρώτη ευκαιρία, σε επανάσταση έναντι του Μωαμεθανισμού.

Ως πολεμιστής έναντι του Μουράτ Πασά, συγκέντρωσε βολογίσιμες δυνάμεις και κατόρθωσε να δημιουργήσει την Αλβανική Αντίσταση, αφήνοντας την κληρονομιά στους Αλβανούς να μάχονται και με την θυσία, να κατοχυρώνουν την Ελευθερία τους. Είναι ο κυρίως ιδρυτής του "Αλβανικού συνδέσμου". Με την προσωπικότητά του δημιούργησε το σόστημα της συνεργασίας μεταξύ των γειτόνων και συγκέντρωσε με την ισότιμη συνεργασία τους Ανδρέα Τόπια, Πέτρο Σπανό, Ιωάννη Μουζάκη, τους Δουκάγινους και τον Στέφανο Κρούγεβιτς, οι οποίοι ως ηγεμόνες εξέλεξαν τον Σκεντέρμπεη, αρχηγό της Αλβανίας και επικύρωσαν το ιδρυτικό του "Αλβανικού συνδέσμου".

Ο Σκεντέρμπεη ως αρχηγός πολεμιστής, διεξάγει σοβαρές μάχες, κατ' αρχήν επί μίαν ολόκληρον δεκαετία, από το 1443-1453 και στην μάχη της Κρούγιας, το 1445, διακρίνεται ως στρατιωτικός αρχηγός, που εξανάγκασε το σουλτάνο να επέμβη προσωπικά στην διεξαγωγή των επιχειρήσεων έναντι του. Το 1449 καταλαμβάνει το Βεράτι.

Η πρώτη σχεδόν δεκαετία των πολεμικών αγώνων, έρχεται σαν αποτέλεσμα διακεκριμένης αντιτάσεως, σε περίοδο κατά την οποία ο Μωάμεθ ο Πορθητής, προωθεί τις δυνάμεις του μέχρι της Ευρώπης. Παρά το γεγονός ότι το 1454 ο Μωάμεθ ο Β' διασκά το συγκρότημα των συνεργαζομένων ηγεμόνων με τον Σκεντέρμπεη, η αποστασία του Γολέμη και του Άνεψιού του Χαμζάχ, δεν επιφέρει την διάλυση του, αλλ' αντίστροφως επιτίθεται και διαλύει το συγκρότημα του Μωάμεθ. Εν συνεχεία αποδέχεται σε πενταετείς αγώνες και κατ' αρχήν το 1462, προσβάλλει το στρατό του Σινάν Πασά, στο όρος Μόικρε και στην περιοχή της Σκόπιας και του Δίβα, διαλύει τα τμήματα της τουρκικής στρατείας. Κι' ακόμη μετά το 1462, συνεχίζει τους πολεμικούς του αγώνες, ως νικητής πλέον και τροπαιούχος και η αξία του είχε τόσο μεγάλη φήμη, που κι' ο Πάπας Πίος ο Β' και διάφοροι κατ' καιρούς ηγεμόνες της Βενετίας και της Ιταλίας, του προσφέρουν ενίσχυση και βοήθεια. Το 1467 όμως πεθαίνει ξαφνικά από πυρετό στο Αλέοσι και στην κλίση του συγκεντρώθηκαν όλοι οι ξένοι και Αλβανοί ηγεμόνες.

Τόση λοιπόν υπήρξε η δημιουργική του ικανότητα, τόσο δυνατή υπήρξε η προσωπική του επιβολή, τόσοση επίδραση είχαν η πολεμική του εξουσία, ώστε επί 12 έτη ακόμη να συνεχίζεται η Αλβανική επίδραση στην περιοχή αυτή και μέχρι το 1478, να παραμένει

νει η σκόδρα εν υπόλοιμα της εξουσίας των 'Αλβανών. Η σκόδρα παρέμεινε ο στόχος των επιθέσεων και σε μία δεκαετία υπέστη τρεις πολιορκίες, στις οποίες αναγκάστηκαν οι Τούρκοι να αποχωρήσουν. Με την συμφωνία του Νταλέζ, εκπροσώπου της Βενετίας και του 'Αχμέτ Πασά, εκπροσώπου του σουλτάνου, αφέθηκαν ελεύθερα τα βενετικά πλοία να πλεύσουν στους 'Αλβανικούς λιμένες.

Ολόκληρος αυτή η τριακονταπενταετία της εξουσίας του Σκιεντέρμπεη, συμπιέζει με την άνατροπή της βυζαντινής ηγεμονίας και την επικράτηση των Μωαμεθανών, η οποία δημιούργησε μία σοβαρότατη εστία αντιπερισπασμού έναντι των άλλων των Μωαμεθανικών επιδρομών. Το σπουδαιότερο όμως είναι ότι και με την επιβολή του εξισλαμισμού και του Μωαμεθανισμού, η 'Αλβανία παρέμεινε ιδιόμοτοτατο φαινόμενο ιστορικής προελεύσεως πηγαίας δημιουργίας, αντιμετώπισσα κολοσσούς, όπως την επιδρομή των Σλάβων, με επί κεφαλής τότε τον Δουσαν και δεύτερο την επιδρομή των Μωαμεθανών. Οποίσο ο τελικός εξισλαμισμός της 'Αλβανίας οφείλεται στο γεγονός ότι τότε οι 'Αλβανοί φυγάδες, αναγκάζονταν να επιστρέφουν από τις άκτές της 'Αδριατικής, στις όρεινες περιοχές της 'Αλβανίας, ζητώντας καταφύγιο και εστία στα χώματα της Πατρίδος των.

Ο Σκιεντέρμπεη ως 'Αλβανική προσωπικότητα, γίνεται η άφειτηρία της 'Αλβανικής δημιουργίας, η οποία ως έθνοτης αντιπαλαίει έναντι των άλλων των έξωτερικών επιδρομών και συμπληρώνει από την άφειτηρία τούτη, δύο αίωνες, οι οποίοι στάθηκαν ικανοί να δώσουν σε τούτη τη γωνιά της γης, την ιστορική ανάγκη της ύπάρξεώς της, ως χώρα που προσπάθησε να επιβληθεί με τα οκλήτρα της ηγεμονίας και που κατέληξε να δεχθεί και αυτή την υποδούλωση του Μωαμεθανισμού, όπως όλες οι άλλες χώρες, μαζί με την Εύρωπη.

Έτσι το ιστορικό στάδιο των τριών αιώνων, από τον εκατονταετή πόλεμο της Φραγκοκρατίας, μέχρι την επικράτηση του Μωαμεθανισμού, τελειώνει ολόκληρος η περίοδος των θρησκευτικών πολέμων, η οποία καταλήγει στην πτώση του βυζαντίου.

Αφήνοντας κατά μέρος την εξιστόρηση των γεγονότων και τα ιστορικά πλαίσια της χρονικής άφηγίσεως, μπορούμε να διακρίνουμε πώς ανεξάρτητα από την κυριαρχία ή την επικυριαρχία των μεγάλων Εύρωπαϊκών ή 'Ανατολικών συνασπισμών, ύπάρχει πάντα η γεωγραφική αυτή περιοχή, η οποία με το ένδοξο όνομα 'Αλβανία, δίνει τον τόνο στην 'Αντίσταση, για την 'Ελευθερία και την 'Ανεξαρτησία της.

Η επιδρομή των σταυροφόρων και η 'Ενετική κυριαρχία, η βυζαντινή κυριαρχία και μετά η 'Οθωμανική, ως ρεύματα κυριαρχίας, παρά τους σκληρούς και έξοντωτικούς άγώνες στο έδαφος της 'Αλβανίας, δεν μπόρεσαν να εξαλείψουν την 'Αλβανική παράδοση. Η ανάμιξις των Σλάβων και η προσπάθειά τους να υποτάξουν τους 'Αλβανούς, επιχείρησε να δημιουργήσουν ένα είδος άφομειωσις, η οποία δεν πραγματοποιήθηκε τελικώς, λόγω της δυνατής, πηγαίας και γλωσσικής διάστασης που υπήρχε. Η ιστορική δικαίωση πάντα διαχωρίζει το σχήμα του έξαναγκασμού και δημιουργεί κάθε μία φορά, σε κάθε μία ξεχωριστή φάση, άλλο και περισσότερο την 'Αλβανική άφύπνιση. Η γεωγραφική τοποθέτηση στον όρεινό όγκο της 'Ανατολικής Χερσονήσου, δημιουργεί μία συγκλίνουσα, εκ μέρους της Μακεδονίας και της 'Ηλείρου, η οποία λόγω των μεγάλων όρεινων όγκων, τους καθιστά όρεινούς και άπροσίτους και δημιουργεί το ιδιόμορφο πάντα, το αυτόοτοτατο και το αυτόδημιούργητο, ως προς την συμβίωση, την παράδοση και την οικογενειακή διαδοχή.

Το περίβρεκτο της Δαλματικής θαλάσσης δημιουργεί την φυσιολογική διέξοδο της 'Αλβανίας προς την αντίπερην όχθη της 'Ιταλίας. Αυτή η περίκυκλωσις δημιουργεί ένα δυνατό γειτονικό περίγυρο, που δεν στάθηκε ικανός, ο'όλη τη μεγάλη αυτή χρονική περίοδο, να δώσει την δυνατότητα να άφομειωθῆ με άλλα γειτονικά φύλλα. Και για αυτό το λόγο, στα πρώτα πεντακόσια χρόνια της δευτέρας χιλιετηρίδας, τις πιο πολλές φορές χρησιμοποιούνται ως επίστρατοι, όπως επί 'Ενετικής κυριαρχίας, οι μακρόχρονοι όμως άγώνες με τους Σλάβους, τους κατέστησε ικανούς να διατηρούν την άνεξαρτησία τους και να μένουν άθουπόστατοι.

Αυτοί λοιπόν οι διακεκριμένοι άγώνες των τριών αιώνων, είναι άποτελέσματα των διαφόρων επιδρομών, οι οποίες παρουσιάστηκαν συνεχώς και επανειλημμένως έναντι της Χερσονήσου του Αίμου, φέρνουν στο τέλος επί κεφαλής τους 'Αλβανούς, διότι όχι μόνον άντέστησαν αλλά και ως πολεμικός λαός, για να δημιουργήσουν το είδος της 'Αλβανικής 'Ηγεμονίας του 14ου και 15ου αίωνος, κυριάρχησαν με το καθεστώς των μικρών κρατιδίων και επεξέτειναν την δράση τους, δημιουργήσαντες τις πλειάδες των χωροδεσποτών, που υπήρξαν μικρές περιοχές πολλών κρατιδίων.

Ο Σκιεντέρμπεη παρέμεινε η διαμαρτυρία έναντι στην επιδρομή, έκλεισε μία παλιά περίοδο και άφησε κληρονομιά, ν' άνοίξη μία καινούργια, που ήταν η πρώτη άφειτηρία και

η αγωγή της συγκρότησης των εθνότητων κι' αργότερα των εθνικών επαναστάσεων. Ο Σκεντέρμπεη υπήρξε η αφετηρία της Αλβανικής εθνότητας, παρέμεινε ως σύμβολο προσωπικής μαχητικής εξόρμησης, για να κατοχυρώσει ιστορικά την Αλβανική εθνότητα. Άφησε ένα μόνιμο ρήγμα ανάμεσα στο Μωαμεθανισμό και την Αλβανία, που βάσταξε πάνω από τριακόσια χρόνια και που ο σουλτάνος κατά καιρούς αναγκάζονταν να συμβιβασθεί, δίνοντας ακόμα και φορολογικά προνόμια. Κι' απ'τό ρήγμα αυτό βγήκε η καινούργια Αλβανία, που δεν είναι τίποτ' άλλο παρά η κληρονομιά του Σκεντέρμπεη και οι τραχείς αγώνες των Αλβανών. Στέκεται και θα στέκει πάντα ο δημιουργός της καινούργιας Αλβανίας, θεμελιωτής των παραδόσεων της κι' ο μαχητής του Άγώνος που συγκέντρωσε τις δυνάμεις της κι' έδωσε πνοή στην Αλβανική Έλευθερία και στην Ανεξαρτησία της.

Η αντίσταση του Σκεντέρμπεη υπήρξε η αφετηρία έναντι των δλων των αγώνων του Μωαμεθανισμού και της σουλτανικής κυριαρχίας. Είναι η κατοχυρωμένη προσωπικότητα της Εθνικής Αντιστάσεως και το υπόδειγμα της εθνικής κατοχυρώσεως, κάτω από το σκήπτρο των σουλτάνων, που καθόριζε την φυλετική, εθνική και λαϊκή καταπίεση. Άφησε την έντύπωση μέσα στην Ιστορία, θρυλικής και ηρωϊκής προσωπικότητας, παγκοσμίου φήμης, η οποία συγκέντρωσε την παγκόσμια έλξη και τον θαυμασμό, στην περίοδο εκείνη που μονάχα η θλίψη του ήττημένου και η μοιραία υποδούλωση, απόπλιζαν κάθε είδος αντίσταση. Και όταν κανένας σκεφθεί ότι εκ του μηδενός δημιούργησε, για την εποχή εκείνη, την Έποποιΐα, με την μεγάλη δυσαναστοχία των δυνάμεων που βρίσκονταν στα δύο στρατόπεδα, μπορεί να υπογραμμίσει πως υπήρξε το κορύφωμα της εξορμήσεως και της αφετηρίας όλων εκείνων των αγώνων που κατοπινά δημιουργήθηκαν, για να παραλύσουν και να συντρίψουν την παγκόσμια σουλτανική αυτοκρατορία. Κι' αν ακόμα κανένας σκεφθεί ότι ο περίγυρος της Αλβανίας υπήρξε η μόνιμη εστία αναφλέξεων έναντι των Μωαμεθανών, μπορεί να βγάλει το συμπέρασμα ότι δημιούργησε την πηγαία αναμόρφωση, με τό θάρρος και την μαχητικότητα του, να διαμορφωθούν όλα τα κατοπινά γεγονότα της ιστορικής αναγκαιότητας, που δημιούργησαν το πέρας της εθνικής φλόγας των εθνικών επαναστάσεων και έδωσαν την σφραγίδα της κατοπινής αναμόρφωσης, που δημιούργησε όλα εκείνα τα περιστατικά και τα γεγονότα που ανδρώσαν και δόξασαν δηλαδή την κατοχυρωμένη υπόθεση των εθνικών επαναστάσεων.

Στάθηκε διακεκριμένη προσωπικότητα, διότι έδωσε πνοή στη λαϊκή έξουσία, που στην όρση της Πίνδου έγινε ο πρόδρομος και ο ιδρυτής της κοινοτικής έξουσίας, με την δημιουργία της αυτοδιοικήσεως, η οποία πήγασε ως ανάγκη συμβιώσεως και δημιουργίας, με την λαϊκή έξαρση, την λαϊκή αυτοδημιουργία και την λαϊκή δύναμη.

Είναι ο άγραφος νόμος του σουλτάνου που δίνει δικαιώματα, που απόπλιζει την επιδρομή, που δέχεται τα πυρά για όλα τα κατοπινά χρόνια και διαμορφώνει την οπίθα της Έλευθερίας, μέσα στην πνιγερή ατμόσφαιρα του εξισλαμισμού, των καταστροφών, της λεηλασίας, των σφαγών και των εξοντώσεων. Όλες οι επιδρομές έναντι της όρσεως της Πίνδου, έχουν σά σκοπό να υποτάξουν τους αντίθαστους, που δεν πλήρωσαν τό χαρατσι στο σουλτάνο, που είτανε φορολογικός εξαναγκασμός να δώσουνε λίτρα κατά κεφαλή, εξασφαλίζοντας με τό κεφαλιάτινο φόρο, την διπλή υποταγή, με την οικονομική υποτέλεια. Αύτη είτανε η περιοχή των Αγράφων, που επειδή δεν υπήρχε για τό σουλτάνο, προσπαθούσε να ξεγράψει ότι υπήρχε ως ζωή άλλόθρησκος και άλλοεθνής.

Υπήρξε ακόμη η φλογερή αντοχή και η εξέορμηση, με την νίκη και μετά την νίκη του Μωαμεθανισμού, που για πολλά χρόνια, στο Παλάτι της Πόλης, άκουγαν με τρόμο ότι ήταν Αλβανικό και που χρειάστηκε δλοκλήρη εκαντοταξία, για να σβύσει δλοτέλα την κληρονομιά του Σκεντέρμπεη. Μά στο τέλος όχι μόνο δεν έσβυσε, αλλά αναδημιούργησε όλες τις δυνάμεις, σέ μεγαλύπτερη έκταση και άφησε ως μόνιμη παρακαταθήκη, την κληρονομιά των επαναστάσεων. Τόσο μεγάλο υπήρξε τό μίτος, που οποιαδήποτε Αλβανική προέλευση, έτιμωρείτο με θάνατο. Και μέσα απ' αυτή την έποποιΐα της Αλβανικής Αντίστασης, βγήκε δλοκλήρη η ανασταραχή της Εύρωπαϊκής Αντιστάσεως, η οποία με τον περίγυρο της Μαδρίτης, Βουδαπέστης, Βιέννης, Κωνσταντινουπόλης, Αλέξανδρειας και του Ισπανικού Μαρδίου, δημιούργησε την Εύρωπαϊκή Αναγέννηση.

Χωρίς όμως την στάχτη των καταστροφών, χωρίς την λεηλασία, χωρίς τις σφαγές, χωρίς την καθολική εξόντωση των άπιστων προς τό Κοράνιο του Μωάμεθ, δεν θα μπορούσε να νοηθεί Εύρωπαϊκή Αναγέννηση, που είχε σάν προστάδιο την θρησκευτική εκδίκηση απ' την οποία γεννήθηκε η αντίθεση και η αυτονομία των εκκλησιών του Χριστιανισμού, ως πυρός Χριστιανικής επικράτησης και που με τις γειτονικές χώρες και κυρίως του Βασιλείου της Νεαπόλεως, με επί κεφαλής την εκκλησία της Δύσεως, κατόρθωσε να διατη-

ρήση ως παράδοση τήν χριστιανική πίστη. Ότι προέκυψε μέσα στην Εύρώπη από τις θρησκευτικές αντιθέσεις, έχει σά καθοριστικό γνώρισμα νά βρεθῆ κάτι πού θάτανε καλλίτερο και πού θά έξασφάλιζε πιδ πολύ τήν αὐτονομία στις Εύρωπαϊκές χριστιανικές κοινότητες. Κι' αὐτές μέ τή σειρά τους ὅμως ἀναστατώθηκαν, ἀπό τή μονόπλευρη χριστιανική ἐξουσία καί δημιούργησαν ὅλα τά γεγονότα ἐκεῖνα πού εἶχαν μία πολύ ἀποφασιστική ἔκβαση στή χρονική σειρά τῆς Εύρωπαϊκῆς ἐξελίξεως. Ἡ ἱερή ἐξέταση πληρξε ὁ τραχὺς χριστιανικός νόμος πού στάθηκε ἡ ἀντίσταση ἐναντίον τοῦ ἐξισλαμιομοῦ τῆς Εύρώπης καί πού ἔφερε ὅλες αὐτές τίς καταιγίδες τῶν Εύρωπαϊκῶν ἐπαναστάσεων.

Ἡ Δυτική Ἐκκλησία ἐνίσχυσε καί ἐπικύρωσε ὅλες τίς πράξεις τῶν Εύρωπαϊκῶν ἐξορμήσεων. Κατά τόν 13ο αἰῶνα, ἔχουμε τό τέλος τοῦ ἐκατονταετοῦς πολέμου καί αὐτές οἱ ἐσωευρωπαϊκές θρησκευτικές ἔριδες, πού εἶτανε ὄξετα διαμάχη μεταξύ περιοχῶν, δημιούργησαν τό εἶδος ἐκεῖνο τῆς ἀνεξιθρηκειας πού ἀνοίξε κατοπινά τόν δρόμο τῶν Εύρωπαϊκῶν ἐπαναστάσεων. Μιά ἀπό τίς μεγαλύτερες Εύρωπαϊκές ἐπαναστάσεις, πληρξε καί ἡ ἀνακάλυψη τοῦ Νέου Κόσμου. Αὐτό τό μεγάλης σημασίας ἱστορικό γεγονός, ὀδηγεῖ στις κατακτητικές ἔρευνες, στις ὁποῖες ἀναφαίνονται ὅλες οἱ ἐπιδρομές τῆς Ἀνατολῆς ἐναντίον τῆς Εύρώπης. Ἡ ἀνάγκη τῆς υπεράσπισης δημιούργησε τά συγκροτήματα τῆς ἄμυνας καί ἡ χρησιμοποίηση τῆς πυρίτιδος, ἐπιφέρει τήν δημιουργία τῶν βασιλείων τῆς φραγκοκρατίας, πού στάθηκαν οἱ πύργοι τῆς Εύρωπαϊκῆς Ἀναγεννήσεως, ἀπό τοὺς ὁποῖους διαμορφώθηκαν, μέ τήν κατοπινὴ ἐξέλιξη, ὅλοι οἱ πυρῆνες τῶν ἐθνότητων τῆς Εύρώπης. Τίποτα δέν μένει ὄρθιο μέσα στό χρόνο καί οἱ πολυάριθμες ἐπιδράσεις, δημιουργοῦν τό εἶδος ἐκεῖνο τῶν ἐξελίξεων πού μόνον ἡ ἱστορία προσδιορίζει.

Ἡ ἐπικράτηση τῆς Γαλλικῆς Ἐπαναστάσεως καί κατοπινά ἡ Αὐτοκρατορία τοῦ μεγάλου Ναπολέοντος, ἀνατρέπει τήν χριστιανική ἡγεμονία τῆς Δύσεως καί ὁ διαχωρισμός τῆς Εύρώπης στά διαμερίσματα τῆς Ναπολεοντείου ἐξουσίας, δημιουργεῖ τό πρῶτον, τό Βασίλειο τῆς Ἰταλίας καί ἀναφαίνεται ἀπό τήν Ἀνατολική πλευρά τῶν Δαλματικῶν ἀκτῶν, ὀδύκλιρος ἡ κίνησις τῶν Σλαβικῶν ἐπιδρομῶν, πού ἀφοῦ θπέταξαν τίς ἡγεμονίες τῆς Ἀνατολικῆς Εύρώπης, δημιουργοῦν τήν κἀθοδο πρὸς τό νότιο τομέα τῆς χερσονήσου τοῦ Αἴμου. Σ' αὐτὴ τήν ἐποχὴ δημιουργεῖται ἡ ἀπόκλισις τῆς Βαλκανικῆς πρὸς τό σουλτάνο, λόγω τῶν πολυαρίθμων ἐπιδρομῶν καί τῆς δημιουργίας τῶν χριστιανικῶν κοινοτήτων, οἱ ὁποῖες κατοχύρωσαν ἕνα εἶδος αὐτοδιοικήσεων καί στάθηκαν ἱκανές, μέ τήν πάροδο τοῦ χρόνου, νά δημιουργήσουν ὅλες τίς ἐστίες τῶν ἐθνικῶν ἐπαναστάσεων.

Ὁ Σκεντέρμπεη, ἱστορική προσωπικότητα, μένει στό μετέχμειο δύο ἐποχῶν, τῆς Μαμεθανικῆς νίκης καί τῆς Βυζαντινῆς ἤττας, μέ συνέπεια καί τήν Εύρωπαϊκὴ ἤττα. Δημιουργός μιανῆς ἐποποιίας, πού μονάχα ὁ θρῦλος καί ἡ ὀδὸς μποροῦν νά περιλάβουν, μέ τήν ἠθική του ἀνωτερότητα, δημιουργησὲ τήν προσωπική του δόναμη καί σάν γίγας, ἀντέστη σ' ὅλες τίς ἐπιδράσεις τῶν συμβιβασμῶν καί τῶν θποχωρήσεων. καθόρισε ἐκεῖνο πού εἶτανε ἀπλό, νά μπορεῖς νά θπερασιζεῖς τόν ἑαυτὸ σου καί νά μπορεῖς νά μάχεσαι καί νά νικᾷς, ὅταν ὅλοι σ' ἔχουν καταδικάσει. Στάθηκε ὁ θρυλικὸς ἦρωας τῆς ἐποποιίας, σέ μιὰ ἐποχὴ πού γέννησε ὅλη τήν ἀντίσταση καί πού κατόρθωσε νά δώσῃ πνοή καί δόναμη σέ ὅλους τοὺς λαοὺς, πού μέ τή θέληση τῆς θβοῖας καί τῆς μάχης, στό τέλος βρῆκαν τήν ἱστορική τους δικαίωση.

Στέκεται ἡ κορυφογραμμὴ τῆς ἀθάνατης ἀντίστασης, σὰ ἱστορικά χῶματα τῆς Ἀλβανίας καί τῆς Βαλκανικῆς καί προτάζει: Ἄλτ, εἶμαι ὁ Ἀγῶνας τῆς Ἐλευθερίας, πού σὰ γέννημα καί θρέμμα, θπάρχω μαζί καί γιά τήν Εύρωπαϊκὴ Ἀναγέννηση καί δίνω τήν ἀπόδειξη τῆς λαϊκῆς ἀνδρείας, γιά τό αὐτοσούτατο καί τήν δημιουργία καθενὸς λαοῦ, πού γέννησε καί πρόταξε ὅτι ἦταν ἀνάγκη, γιά νά δώσῃ τό ζῶπνημα καί τήν ἀντίσταση σ' ὅλους ἐκείνους πού θέλησαν νά τόν ἐξοντώσουν.

Ὁ Σκεντέρμπεη εἶναι ὁ πυρὸς τῆς Ἐλευθερίας καί σύγχρονα ὁ πρόδρομος σέ ὅτι ἱστορικά ἐπακολούθησε, γιά νά κατοχυρῶσῃ τήν ἐθνικὴ Ἀλβανικὴ ἐπόσταση καί τήν Ἀλβανικὴ Ἐλευθερία. Εἶναι τό ξεκίνημα τῶν αἰῶνων, γιάτὶ μέ τό ἀδάμαστο θάρρος του, μπροστά στόν τρόπο καί τήν θποταγή, ὤρθωσε τό ἀνδότημά του καί κλόνισε μέ τό θάρρος του, στό μεσουράνημα τῆς νίκης τῶν ἐπιδρομῶν, τήν φλόγα τῆς δόναμης καί τῆς θέλησης, πού ἦταν πρόσταγμα τῶν θποδοῦλων λαῶν. Δέν ἔχει σημασία αὐτό καθ' ἑαυτό, τό γεγονός τῆς ἀπλῆς ἀντίστασης σὰ κοσμοἱστορικά γεγονότα, ἔχει ὅμως μεγάλη ἱστορική σημασία, γιάτὶ ἔρχεται ἕνα τέλος νικηφόρο κι' ὅταν πρόταξε τήν θποταγή, αὐτὸς καί μόνος πρόταξε σ' ὅλη ἐκείνη τήν κοσμοἱστορικὴ ἀγωνία, τήν ἐπίθεση, πού ἔδωσε αὐτανδρὸ τό παράδειγμα καί ὁ ἴδιος τέθηκε ἐπὶ κεφαλῆς. Ἡ Εύρώπη ἀνεγνώρισε τό κατόρθωμά του. Τοῦ ἔ-

δωσε χείρα βοηθείας, τόνωσε την πρωτοβουλία του και του έδωσε όλο εκείνο το ήθικό έρπιασμα, για να βρεθεί όλη η ζωή του, ένας άγώνας, μια μάχη, που άνοιξε το δρόμο για να δημιουργηθεί μια όλοκληρη λεωφόρος γεμάτη από θάφνες, που πρωτοπόρος ανάμεσα στους πρωτοπόρους, φωνάζει τον σαλπικτήριο παιάνα, σ' όλα τα πέρατα του κόσμου και η Εύρωπη δέχθηκε σαν πρόσταγμα την θέλησή του να εξασφαλίσει, σε κείνη τη θολή ατμόσφαιρα, την Εύρωπαϊκή Αντίσταση, για να αντιμετωπίσει τους επιδρομείς. Η Βενετία και η Αδριατική θάλασσα, αν εξασφάλισαν την επικοινωνία τους με τη Μεσόγειο και τους άλλους λαούς, αυτό ωφείλεται στο ηρωικό κατόρθωμα του Σκεντέρμπεη.

Είναι τό, καμάρη των υποδούλων λαών, γιατί έπληξε η προσωπικότητα της Έλευθερίας, φωτίζει το δρόμο τους, είναι ο οδηγός κι ο θεμελιωτής, που φέρνει τη σφραγίδα της δημιουργίας στο ιστορικό πεπρωμένο και δίνει το παράδειγμα της μάχης, γιατί χωρίς αυτήν θα ήταν αδύνατο η ανθρωπότητα να νικήσει. Στο θυσιαστήριο των Ηρώων, βρίσκεται ανάμεσα σε λίγους Ήρωες και που όταν μένει μόνος, πάντα φωτίζει το δρόμο της προσωπικότητας εκείνης που άψηφώντας κάθε θυσία, στις πιο δύσκολες στιγμές και στην πιο κρίσιμη καμπή, στέκεται φωτεινός, όπως πάντα, δημιουργημά ζωντανής πρωτοβουλίας, προσκαθώντας να βρεί την δημιουργική πνοή, που πηγάζει από την ανεξάντλητη πηγή της δυναμικής Έλξεως, που με το κατόρθωμα, συγκεντρώνει τις δυνάμεις για να δημιουργήσει ότι υπάρχει ως ζωή, που χωρίς την θυσία εκείνου θα ήταν αδύνατη η κατοπινή δημιουργία.

Ο Σκεντέρμπεη παρέμεινε η άθάνατη Αλβανική κληρονομία. Είναι το μακρυνό δρόσημο που φέρνει στη σύγχρονη εποχή, ότι άφησε ως παρακαταθήκη σ' αυτή την ένδοξη γωνιά της γης. Όλοι οι ιστορικοί σταθμοί της κατοπινής σταδιοδρομίας της, ανεγνώρισαν τη φωτεινή προσωπικότητα του Σκεντέρμπεη και θεμελίωσαν το σύμβολο κάθε μιανής εποχής, σαν όρμητήριο σάλπισμα έλπίδος και νίκης, που πλαισιώνει την ιστορική παράδοση και δίνει την δύναμη στους Αλβανούς να μάχονται.

Ο Σκεντέρμπεη, σύμβολο της νίκης, οδηγεί όλους τους λαούς που μάχονται για την Έλευθερία τους, στο δρόμο της νίκης. Γιατί στέκεται και μένει η άθάνατη μορφή, η ολοζώντανη ψυχή και η μεγάλη ηρωική καρδιά, που φέρνει την Έλευθερία και γίνεται ο πρόδρομος και ο φωτοδότης της Εύρωπαϊκής Αναγεννήσεως.

Είναι το φλόμπουρο της Έλευθερίας, γιατί στάθηκε σαν άετός, όλος ο παλμός της αγωνιζομένης Αλβανίας. Είναι η δύναμις των όπλων, είναι η ίδια η πολεμική Αλβανία, είναι ο ίδιος ο άγώνας της Αλβανίας, είναι η ψυχή της δράσης, είναι το αποκορύφωμα της ηρωικής έξορμησης, για να γίνει ότι πρέπει να γίνει με τη δύναμη και την θυσία. Το αντίθετο, σημαίνει υποδούλωση και καταστροφή, σημαίνει συντρίμμα και θάνατος σημαίνει βραχνάς που κνίγει το ιδανικό της έθνικης παράδοσης και βαραίνει οά βρόγχος, το σκοτάδι της άμάθειας, της έθνικης διάλυσης και της έθνικης καταστροφής.

Έδωσε την πνοή και την συνείδηση της Αλβανίας, με το διαρκές προβάδισμα των άγώνων, που θεμελίωσαν την κληρονομία της Αλβανικής Έλευθερίας. Γίνεται πρόσταγμα πάντα σε όλους τους Αλβανούς, να είναι μαχητές του άγώνος της Έλευθερίας και της Ανεξαρτησίας. Να μή στέκονται βουβοί στα εμπόδια και να μήν υποτάσσονται στην σκοπιμότητα της άνοχής, γιατί αυτό γίνεται πρόδρομος μεγαλύτερων καταστροφών.

Παραμένει το άθάνατο προσκλητήριο των συνεχών άγώνων της Αλβανίας, που με την έθνικη δύναμη καλεί συνεχώς τους Αλβανούς να υπερασκίζου, με την δύναμη των όπλων, τη Δευτεριά τους, που από τόσες σκοτεινές δυνάμεις, κρυφές και φανερές, συνταράσσεται η άθάνατη Έλευθερία και Ανεξαρτησία της Αλβανίας.

Τό ξύπνημα του Αλβανού δεν στέκεται στην άβεβαιότητα, που φέρνει την παθητική υποδούλωση και την κρυμένη σκοπιμότητα, στον νόμο της ηττοπάθειας, αλλά στο θάρρος που άφησε σαν κληρονομία, τό σύμβολο του Σκεντέρμπεη, που είναι οργανωμένος άγώνας, διαρκής πρωτοβουλία, ηρωική μάχη, ως θρηϊκή πρξεις, κληρονόμος της Αλβανικής Έλευθερίας. Και όταν οι Έλεύθεροι Αλβανοί, όχι σαν πρόσφυγες και εξόριστοι, θέσουν τό έμβλημα της Έλεύθερης Αλβανίας, τότε θα νοιώσουν πως η ώρα υπάρχει πάντα για να κατακτήσουν την Έλευθερία της Αλβανίας, με τη θεμελίωση των συνεχών άγώνων, που διαλύει όλες τις σκοτεινές δυνάμεις, που στάθηκαν οι έχθροί της Αλβανίας.

Η Αλβανία των Ηρώων, είναι τό θυσιαστήριο που διαμορφώνει με τους συνεχεις άγώνες, την αποφασιστική καμπή της Έλευθερίας, σπάει τά δεσμά και τις αλυσίδες που δένουν τη θέλησή της, την Ανεξαρτησία της και την κληρονομία του Σκεντέρμπεη, και δίνει όπως πάντα και τώρα, τη μάχη της Δευτεριάς και της νίκης, με τά γνήσια παιδιά της Έλεύθερης Αλβανίας, τους ένδοξους απόγονους του Μεγάλου Έθνικου Ήρωος,

Ίδρυτοῦ καί πρωταγωνιστοῦ τῆς Ἀλβανίας, θεμελιωτοῦ καί πρωτοπόρου, Σκιεντέρμπεη.

Αὐτή τήν κληρονομιά παρέδωσε στούς Ἀλβανούς ὁ Σκιεντέρμπεη. Καί μέσα σ' ὅλο τό μετέπειτα χρονικό διάστημα, ποῦ διαδραματίζονται μεγάλης κοσμοϊστορικής σημασίας γεγονότα καί ποῦ βασιτέεται σάν ἀέτωμα, ἡ Ἀλβανική Ἐλευθερία, στή τελευταία πεντακόσια χρόνια τῆς β' χιλιετηρίδας, αὐτοῦνοῦ ἡ φωνή ἀκούγεται, ποῦ προσδίδει τήν ἀξία τῆς ὕψους. Καί ὅταν ἔπαινε πολύ σκληρές, ποῦ τείνανε στήν ἐξαφάνιση τοῦ Ἀλβανικοῦ ἔθνους. Καί ὅταν ἔπαινε πολύ σκληρές, ποῦ τείνανε στήν ἐξαφάνιση τοῦ Ἀλβανικοῦ ἔθνους. Καί ὅταν ἔπαινε πολύ σκληρές, ποῦ τείνανε στήν ἐξαφάνιση τοῦ Ἀλβανικοῦ ἔθνους. Καί ὅταν ἔπαινε πολύ σκληρές, ποῦ τείνανε στήν ἐξαφάνιση τοῦ Ἀλβανικοῦ ἔθνους.

Μέσα στούς ἀποφασιστικούς σταθμούς τῆς Ἀλβανικῆς ἱστορίας, φανερόνεται σάν γενικό σύμβολο, σάν σημαία, σάν ἀφετηρία καί γενικά σάν ξεκίνημα πυροῦ, ποῦ ἐνώνει μέ τήν δάδα τῆς ἐθνικῆς ἐνότητος τήν Ἐλευθερία καί στένεται ἱεροφάντης καί δημιουργός τοῦ Ἀλβανικοῦ Ἡρωϊκοῦ Μεγαλείου.

Τό Ἀλέσοι, ἡ Πριζρένη, ἡ Δυλῶνα καί ἡ Λιούβανα, οἱ κατοχυρωμένες θέσεις τῆς Ἀλβανίας, ποῦ μέ τίς δύο τελευταίες κατακτήθηκε ἡ Ἀλβανική Ἀνεξαρτησία, δημιουργήσαν τήν ἐνότητα τῆς ἱστορίας, τήν ἐθνική ἐπόσταση, τήν Ἀλβανική Ἀνεξαρτησία καί ἔδωσαν τήν δύναμη, παρά τίς δυσκολίες, νά ζήσει ἡ Ἀλβανία.

Δέν τό προστάζει κανείς, πρόσταγμα γίνεται στή θεληματική ἀναζωογόνηση, νά βροῖ σκεῖ τό δρόμο τῆς ἡ Ἀλβανία, ἀπό τήν δύναμη τῆς λαϊκῆς θέλησης, ποῦ ἀνατρέπει τό πᾶν ὅταν ἔλθῃ ἡ ἱστορική στιγμή. Τό ἔθνικόν Μέτωπο τῆς Ἀλβανίας, ποῦ στή χρόνια τοῦ Β' Παγκοσμίου Πολέμου δημιουργήθηκε, εἶναι καρπός ἀνάγκης καί συνεχίζεται καί τώρα, σάν ἀναγκαῖος σταθμός τῆς Ἀλβανικῆς Ἐλευθερίας.

Ἡ σημερινή Ἀλβανία βρίσκεται κάτω ἀπό τά χτυπήματα τῆς ἐποστασίας τῶν προδοτῶν τοῦ ἔθνικου Μετώπου, ποῦ σάν ἑτερονόμητα μέλη τοῦ ρωσικοῦ Ἱμπεριαλισμοῦ, καταδιώκουν τήν θέληση τοῦ Ἀλβανικοῦ Λαοῦ καί τόν ἔθεσαν ὑπό τήν ὑπεγκριτὴν ἐπίστασια καί καταπίεση τῆς ρωσικῆς Ἀστυνομίας.

Παρά τήν μεγάλη αὐτή προδοσία, τό Μπάλλι Κομπετάρ ὄχι μόνο δέν διαλύθηκε, ἀλλ' ἔγινε τό δένδρο τῆς Ἐλευθερίας, ποῦ μέ τοὺς ἀγῶνες καί τίς θυσίες τῶν Ἀλβανικῶν ὁργάνωσεων, τῶν Ἀλβανικῶν ὁμάδων καί τῶν Ἀλβανῶν Παρτιζάνων, συνεχίζου τόν ἐνδοξο ἀγῶνα τῆς Ἐλευθερίας. Τό δυνάμωμα τοῦ Ἀγῶνος στή μετώπιση καί στή ἐσωτερικά τοῦ ἔθνους, θά πραγματοποιήσει τήν νικηφόρα ἐκβαση τοῦ Ἀγῶνος. Ὅτι ἔγινε μέχρι τώρα, εἶναι σκοποδικές καί περιοδικές ἐκδηλώσεις, μαχητικῆς διαμαρτυρίας, ἐναντία στή καταπίεστικὴν καθεστῶς. Χρειάζεται μιὰ πῶς δυνατὴ συνεννόηση μεταξύ τῶν διαφόρων πολιτικῶν ὁργανώσεων, τῶν πολιτικῶν κομμάτων καί τῶν παρτιζάνων, γιὰ νά δυναμώσει καί νά νικήσει τό ἔθνικόν Μέτωπο τῆς Ἀλβανίας. Τόν τόνο πρέπει νά τόν δώσουν οἱ ἀρχηγοί, ὅπως τόν ἔδωκε τότε ὁ Σκιεντέρμπεη στή Ἀλέσοι καί ἔδωκε τήν πρωτοβουλία τῆς μάχης, σέ κείνους ποῦ διηύθυναν τὰ Ἀλβανικά ὄπλα.

Ἡ ἐνωμένη ἐθνικὴ δράσις τῆς Ἀλβανίας, θά μπορέσῃ νά ὀδηγήσῃ τοὺς ἀγῶνες τῆς Ἀλβανίας στή πλαίσια τῶν ἀγῶνων ὀλοκλήρου τῆς βαλκανικῆς, ποῦ ἀπὸ ἐπτά τώρα χρόνια ἄρχισαν καί ὀδηγήθησαν στή νικηφόρο τέλος τῆς εἰρηνικῆς φιλίας τῶν λαῶν. Ἡ Ἀλβανία πρέπει νά δώσῃ αὐτό τόν τόνο τῆς μάχης, γιὰ νά νικήσῃ μέ τήν ἐνωμένη θέληση ὅλων τῶν ἀρχηγῶν τῶν κομμάτων, τῶν ὁργανώσεων καί τῶν παρτιζάνων.

Ἐνωμένη ἔθνικὴ Ἀλβανία θά εἶναι ὅτι χρειάζεται, γιὰ νά δώσῃ τό ὀδάμαστο θάρρος στοὺς μαχητῆς τοῦ Ἀλβανικοῦ Ἀγῶνος, ὅπως ἔδωκε ὁ μέγας καί θρυλικὸς Σκιεντέρμπεη, στή Ἀλέσοι.

Αὐτό εἶναι τό πρόσταγμα τοῦ Μπάλλι Κομπετάρ: Ἐνωσις τῶν κομμάτων, τῶν ὁργανώσεων καί τῶν παρτιζάνων, γιὰ μιὰ Ἐνωμένη ἔθνικὴ Ἀλβανία.